
IBL TARIEFSDIFFERENTIATIE

Functionele specificatie

INHOUD

1	REFERENTIES	3
2	INTRODUKTIE	3
3	UITGANGSPUNTEN	3
4	UITWERKING MOGELIJKE OPLOSSING	4
4.1	Toekennen classificatiecodes	4
4.2	Aanpassen IBL tarieven	5
4.3	Aanpassen IBL tariefsbepaling.....	6
4.4	Consequenties voor IBL Deposito's.....	9
4.5	Consequenties voor Clearinghouse (Onderlinge Verrekening).....	9

1 Referenties

Dit rapport is gebaseerd op onderdelen van de volgende documenten:

- Naar een toekomstvast interbibliothecair documentleverantiesysteem
Pleiade Management en Consulting
- Beslisdocument toekomstvast interbibliothecair documentleverantiesysteem
Ten behoeve van het UKB
Pleiade Management en Consulting
- Notitie mbt besluitvorming nav IBL rapport Pleiade
UKB
- Technische documentatie IBL systeem
OCLC PICA

2 Introductie

In dit rapport wordt de uitwerking geschetst van het UKB verzoek aan OCLC PICA om een verdere tariefsdifferentiatie in te voeren in de IBL software. Een differentiatie die het mogelijk maakt leverprijzen instelbaar te maken, afhankelijk van het feit of de aanvragende bibliotheek profit of non-profit is.

Getracht is om een zodanig generieke oplossing aan te dragen dat deze ook flexibel inzetbaar zal zijn in de directe en minder directe toekomst.

3 Uitgangspunten

De oplossing is gebaseerd op de volgende algemene uitgangspunten:

- Aanpassingen in de IBL software moeten zodanig zijn dat deze ook voor klanten van OCLC PICA buiten Nederland acceptabel zijn; op zijn minst zal de huidige IBL functionaliteit gewaarborgd moeten blijven;
- IBL software is complex; voorkomen moet worden dat deze complexiteit door aanpassingen n.a.v. de gevraagde tariefsdifferentiatie extra verhoogd wordt; derhalve is gekozen voor een relatief simpel en veilig plan van aanpak;

Nu meer inhoudelijk:

- De tariefsdifferentiatie geldt primair voor professionele gebruikers (voor het BL tussen bibliotheken), niet voor eindgebruikers; de tarieven voor eindgebruikers (zgn. U-tarieven) worden primair bepaald door de bibliotheken zelf (ofwel via het standaard UKB tarief);
- De tariefsdifferentiatie moet ook worden ingevoerd in de onderlinge verrekening (clearinghouse);
- Differentiatie vindt plaats a.d.h.v. een classificatie. Dit kan een indeling zijn in twee groepen: profit versus non-profit, of een meer generiek classificatiesysteem op basis van bibliotheektype. Indien voor dat laatste gekozen wordt, worden de bibliotheektypen weer geordend naar profit en non-profit.

- Gezien het feit dat toekenning en indeling van classificatie codes direct consequenties heeft voor de financiële aspecten van het IBL systeem betekent dat deze CBS functionaliteit voldoende beveiligd moet worden; gekozen is derhalve voor een toekenning per organisatie en niet aan gebruikersprofielen;

4 Uitwerking mogelijke oplossing

Per onderdeel wordt een beknopte uitwerking gegeven.

4.1 Toekennen classificatiecodes

De classificatiecode wordt opgeslagen in het algemene bibliotheekprofiel.

Als voorbeeld wordt hier het profiel van de Koninklijke Bibliotheek getoond:

Bibliotheek 0003 KB DEN HAAG Laatst gewijzigd op 27-10-2003 11:25 door 9057

Bibliotheek type(s) U
 Korte naam KB DEN HAAG
 Intern Library Nummer (ILN) 2
 Broncode 1003
 Voorkeursformaat IBL P
 Hoofdinstelling?
 Print zelf IBL-bonnen?
 IBL binnen eigen instelling?
 IBL buiten eigen instelling?
 Doet mee aan clearing-house?
 Startdatum clearing-house 15-01-1996
 Stopdatum clearing-house 31-12-3000
 GGC selectiesleutel
 Cooperatiecode RU
 Lettercode
 Default usergroep 9970
 Default kanaal 0003
 IBL factuur naar gebruiker?
 IBL leen doc. naar gebruiker?
 IBL door niet-geregistreerde gebruikers (surfers)?
 Download en presentatie limiet 0

Geschiedenis Indexoverzicht Verwijderen Bewerken Toon Adres Toon Deposito Invoeren Adres Invoeren Deposito
 Help

Iedere bibliotheek heeft zo'n profiel. Het beheer kan alleen worden gedaan door geautoriseerde gebruikers. Het veld *bibliotheek type(s)* zal de classificatie gaan bevatten. Hoewel momenteel meerdere types invulbaar zijn zal dit na de aanpassingen beperkt worden tot een type; dit om conflicten te vermijden tijdens de financiële transacties in het IBL systeem. In de praktijk wordt tot nu toe ook altijd maar een code toegekend.

Op dit moment zijn een aantal typen geïmplementeerd, zoals U voor Universiteitsbibliotheek, W voor WSF-bibliotheek, P voor Overige Openbare Bibliotheken.

De nieuwe typen die gebruikt zullen worden voor de tariefsdifferentiatie zullen nog worden vastgesteld.

Het toekennen van de classificatiecode aan de bibliotheekprofielen is een activiteit die door OCLC PICA uitgevoerd zal worden.

4.2 Aanpassen IBL tarieven

In de IBL tarieven zal ruimte worden gegeven om prijzen te definiëren afhankelijk van de classificatiecode van de aanvragende bibliotheek.

Een IBL tariefsrecords ziet er (in WinIBW) als volgt uit:

Bibliotheek 0000 Laatst gewijzigd op 14-04-1997 11:56
door 6110

Betalingstype L (U/L/E)
 Spoedaanvragen?
 Leenvorm K (L/K)
 Betalingscode ~ (-/A/B/C/D/E/F/G/H/I, zie handleiding)
 Cooperatiecode ~ (-/R/... zie handleiding)
 Materiaalcodes ~ (zie tabel hieronder)
 Leveringswijze(n) ~ (zie tabel hieronder)
 Zie verstrekker?
 No cure no pay?

Behandelprijs EU 0,00
 Minimumprijs EU 0,00
 Maximumprijs EU 0,00
 Eenheidsprijs EU 0,00

Ondersteunde materiaalcodes	Ondersteunde leveringswijzen
A Artikelen/Online Contents	P Post
B Boeken	E Email
D Abstracts	F Fax
E Microvormen	T FTP actief
F Handschriften (lett. museum)	V FTP passief
G Geluid	C Koerier

Geschiedenis | Indexoverzicht | Verwijderen | Bewerken | Help

Voor Richtlijnen voor het catalogiseren, druk op F1

De classificatiecode wordt opgeslagen in het veld *betalingscode*.

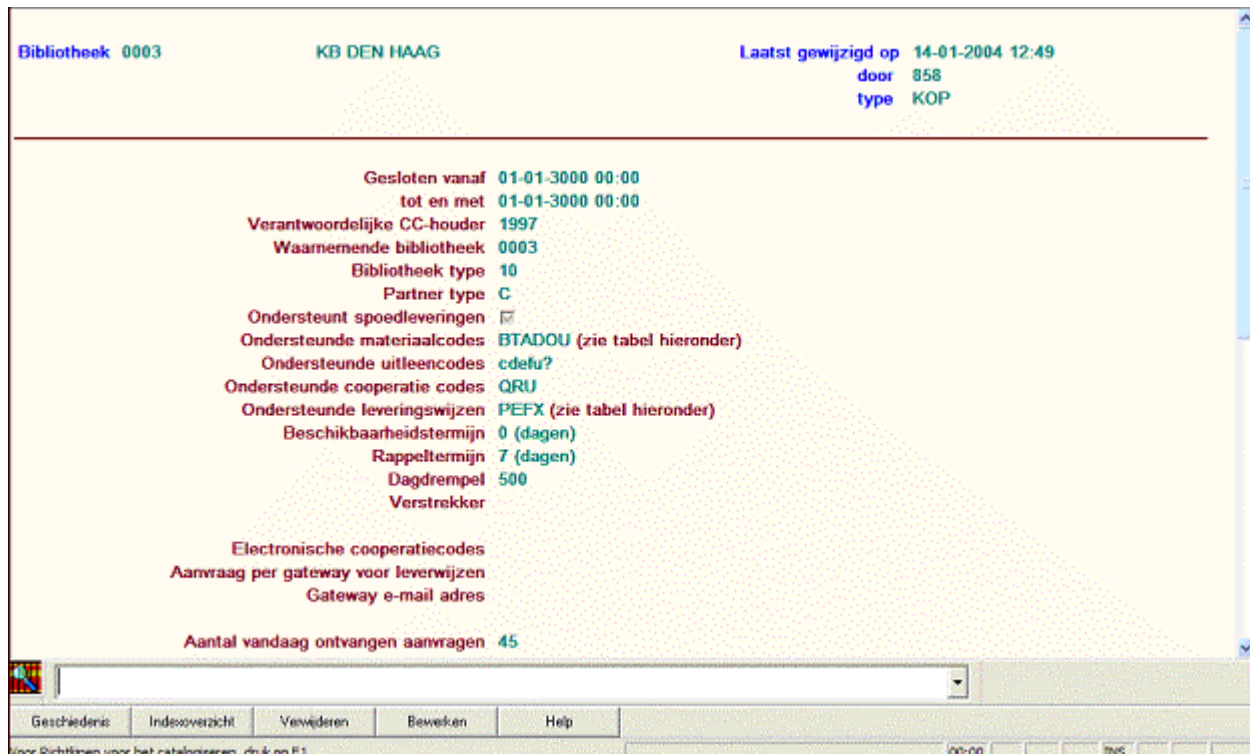
De waarden die momenteel zijn toegestaan, zijn¹:

- "A" = national commercial partner
- "B" = national non-commercial partner
- "C" = national supplier
- "D" = national non-supplier
- "E" = foreign commercial partner
- "F" = foreign non-commercial partner
- "G" = foreign supplier

¹ De speciale code "I" (cijfer een) wordt gebruikt om aan te geven dat het een levering aan een lener van de eigen bibliotheek betreft. Dit staat in feiten haaks op het gebruik van de andere genoemde codes.

"H" = foreign non-supplier
 "I" = national Central Catalog Holder
 "J" = foreign Central Catalog Holder

Op dit moment wordt de code in het veld *Betalingscode* vergeleken met dezelfde classificatiecode die in de IBL verstrekters profielen zijn gedefinieerd in veld *partnertype* :

In de Nederlandse situatie is het zo dat geen enkel IBL tarief is gedifferentieerd gebruik makend van deze partner-types, een begrip en benaming waar slechts een enkeling nog het fijne van weet.

Deze functionaliteit wordt na de oplevering niet meer ondersteund!

In de nieuwe situatie zullen de IBL tarieven gecombineerd worden met de nieuwe classificatie codes genoemd in hoofdstuk [Toekennen classificatiecodes](#). De gelegenheid zal worden benut om het veld zodanig te vergroten dat meer dan één classificatie code toegekend kan worden binnen hetzelfde tarief (analoog aan het veld *materiaalcodes*).

4.3 Aanpassen IBL tariefsbepaling

Naast de eerder genoemde aanpassingen zal ook de IBL software worden aangepast die de toekenning van de juiste tarieven verzorgt. Let op, er wordt hier gebruik gemaakt van subtiel gewijzigde strategie!

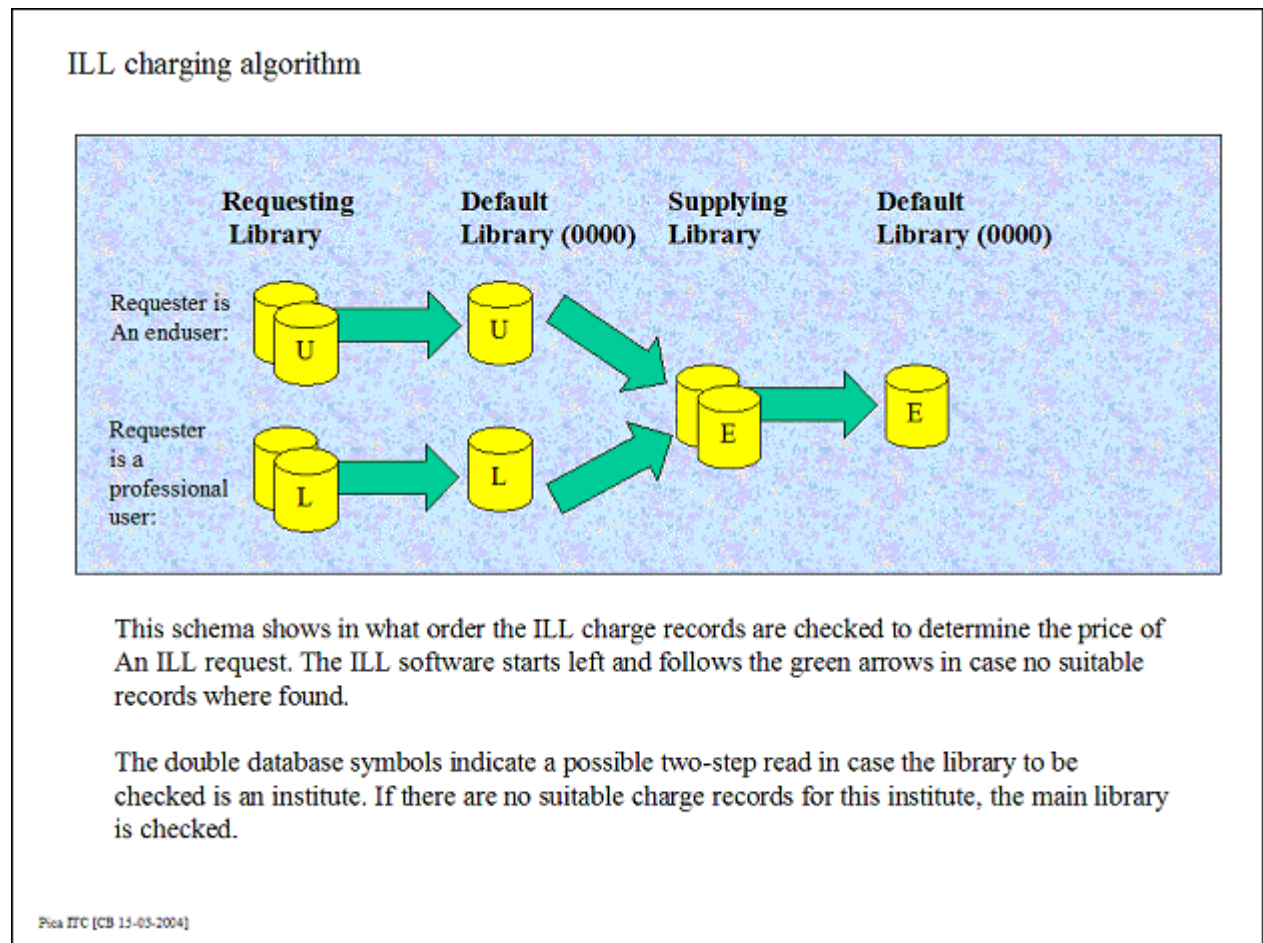
Huidige situatie:

- Er zijn U(ser), L(ibrary) en E(xterne) tarieven; U-tarieven voor eindgebruikers, L-tarieven voor professionele gebruikers en E-tarieven voor verwijzingen naar de documentleverancier vanuit een U- of L-tarief ('zie verstrekker');
- Bij de vaststelling van de prijs wordt bij een eindgebruiker eerst gekeken naar de lokale U-tarieven; zijn die er niet dan worden de default U-tarieven gebruikt (default betekent bibliotheek 0000); in beide gevallen kan theoretisch verwezen worden naar het E-tarief van de verstreckende bibliotheek;
- Bij de vaststelling van de prijs wordt bij een professionele gebruiker eerst gekeken naar de lokale L-tarieven; zijn die er niet dan worden de default L-tarieven gebruikt (default betekent bibliotheek 0000); in beide gevallen kan theoretisch weer verwezen worden naar het E-tarief van de verstreckende bibliotheek;
- Als er verwezen wordt naar een E-tarief, dan zal eerst gekeken worden of de betreffende verstrekker een lokaal E-tarief heeft gedefinieerd; zo niet, dan wordt het default E-tarief gehanteerd;
- De default U-, L- en E-tarieven zijn gegarandeerd aanwezig en compleet; lokale tarieven zijn optioneel;
- In de Nederlandse situatie verwijzen alle default L-tarieven door naar het default E-tarief; in feite zijn hiermee alle default L-tarieven overbodig; indien lokaal L-tarieven zijn ingevuld, bijvoorbeeld voor vakgroepen of faculteitsbibliotheken, dan worden altijd de lokale L-tarieven gebruikt.

Nieuwe situatie:

1. Er zijn U(ser), L(ibrary) en E(xterne) tarieven; U-tarieven worden gebruikt bij aanvragen door eindgebruikers, L-tarieven bij aanvragen door professionele gebruikers; U en L zijn altijd lokaal, oftewel gekoppeld aan de aanvragende bibliotheek.
De E-tarieven bevatten de externe tarieven. Een E tarief is gekoppeld aan de verstrekker.
2. Als een eindgebruiker een aanvraag indient wordt eerst gekeken naar de lokale U-tarieven, zijn die er niet, dan worden de default U-tarieven gehanteerd; zijn er ook geen goede default U-tarieven dan wordt stap 4 gezet.
N.B. bij eindgebruikers is de lokale bibliotheek de bibliotheek waar hij geregistreerd is, niet de bibliotheek waar de eindgebruiker zich bevindt.
3. Als een professionele gebruiker (van bijvoorbeeld een faculteitsbibliotheek) een aanvraag indient, dan wordt eerst gekeken naar de lokale L-tarieven; zijn die er niet, dan worden de default L-tarieven gehanteerd; zijn er ook geen default L-tarieven dan wordt stap 4 gezet.
4. Deze stap wordt gezet als er geen goede lokale of default U of L tarieven konden worden gevonden. Eerst wordt het E-tarief van de verstrekker gezocht; is dat er ook niet dan wordt het default E-tarief gelezen; is het default E-tarief er ook niet dan wordt de aanvraag geweigerd.
5. Stap-4 wordt ook gezet als er vanuit een lokaal of default U- of L-tarief een 'zie-verstrekker' indicatie is geactiveerd.
6. Indien een lokaal tarief wordt gelezen (U, L of E) en het betreft een instituutsbibliotheek en er worden geen goede tarieven gevonden, dan wordt dezelfde zoekactie uitgevoerd bij de hoofdinstelling.

Schematisch weergegeven:

In de Nederlandse situatie zijn er (een uitzondering daar gelaten) géén lokale L-tarieven. Alle default L-tarieven verwijzen momenteel door naar de verstreckende bibliotheek. Deze default L-tarieven zouden in principe nu ook verwijderd kunnen worden omdat de IBL programmatuur automatisch doorzoekt naar de E-tarieven van de verstrekker als er geen goede L (of U) tarieven kunnen worden gevonden.

Bovenstaande aanpak maakt het betalingsalgoritme helder, symmetrisch voor eindgebruikers en professionele gebruikers en goed beheersbaar.

Zowel in het U-tarief als in het L-tarief kan de betalingscode 'I' (een) worden gebruikt om een speciale prijs te definiëren voor aanvragen door eind-/professionele gebruikers uit de eigen bibliotheek waarbij de aanvragende bibliotheek tevens de leverende bibliotheek is; code 'I' in een E-tarief is zinloos aangezien het hier een externe verstrekker betreft.

Het veld 'partner type', momenteel gedefinieerd in de LEN/KOP leverprofielen heeft geen verdere functie meer in het IBL systeem en zal worden vervangen door een nieuw veld, waarin analoog aan de betalingstabellen een of meerdere bibliotheek classificatiecodes kunnen worden opgenomen. Hiermee kan een leverende bibliotheek zelf bepalen aan wat voor typen aanvragers geleverd wordt of niet. Een leverende bibliotheek zal nooit als IBL kandidaat worden geselecteerd als de classificatiecode van de aanvragende bibliotheek niet voorkomt in het betreffende LEN of KOP profiel van de verstrekker.

4.4 Consequenties voor IBL Deposito's

De voorgestelde wijzigingen zullen ook invloed hebben op de financiële afhandeling van bibliotheken die een IBL deposito hebben geopend bij een andere bibliotheek. Echter, deze afhandeling zal geheel in lijn zijn met de gekozen opzet.

Stel, bibliotheek A heeft een IBL deposito bij bibliotheek B.
Bibliotheek A doet een IBL aanvraag die door bibliotheek C wordt geleverd.

Bibliotheek B is de betalende partij; de prijs die moet worden betaald hangt af van de combinatie van IBL tarieven tussen bibliotheek A en C; het profiel of de classificatie van B is niet ter zake.

4.5 Consequenties voor Clearinghouse (Onderlinge Verrekening)

Voor de onderlinge verrekening zal gekeken worden naar alle aanvragen die in een bepaalde periode gehonoreerd werden: aanvragen door professionele gebruikers en eindgebruikers. Aanvragen ten behoeve van particulieren worden buiten beschouwing gelaten.

Teneinde de ingewikkelde prijsbepalingalgoritmen niet twee maal uit te moeten voeren, zal in de nieuwe IBL versie het clearinghouse bedrag worden berekend als de aanvraag positief wordt gehonoreerd. Deze prijs zal worden bewaard als een vast onderdeel van de aanvraag.

De prijs wordt 'verstrekker prijs' genoemd en zal getoond worden in de IBL U-presentatie. De prijs zal muteerbaar zijn voor systeembeheerders via het commando "MUT <aanvraagnummer>".